

Pomoć Češke Bosni i Hercegovini

Uzajamna suradnja naših dviju zemalja je uspješna i dinamično se razvija u svim pravcima. Ona se odnosi kako na oblast suradnje po pitanju razvoja, tako i na politički dijalog ili klasičnu ekonomsku i trgovinsku suradnju. U 2007. je Češka Republika pružila Bosni i Hercegovini vanjsku pomoć u ukupnoj vrijednosti od preko 60 mil. čeških kruna i podržala osam projekata u oblasti poljoprivrede, zaštite okoline, zdravstva, kulture i obrazovanja.

Sprječavanje dvostrukog oporezivanja

Sporazum između Češke i BiH o ukidanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju porezne utaje u oblasti poreza na prihode i na imovinu potpisan je tijekom posjeta predsjedavajućeg Vijeća ministara Nikole Špirića Češkoj Republici 21. studenoga 2007. On bi trebao 1. siječnja 2009. stupiti na snagu. Projekt tehničke pomoći koju pruža češko Ministarstvo financija otpočeo je u 2007., u cilju poboljšanja kvalitete rada i sposobnosti ministarstava financija partnerskih zemalja, među njima i BiH.

Iz Češke najveće ulaganje u BiH

Vanjsko trgovinska razmjena BiH i Češke Republike je zadnjih godina mnogo intenzivnija. Ona je u 2007. bila veća od 150 milijuna eura i u usporedbi s 2006. povećana je za 5,4 posto. BiH predstavlja za češke izvoznike atraktivno tržište, primjerice u sektoru kao što je gradski promet ili putnički automobili. Češka vlada daje podršku i pozdravlja češka ulaganja u BiH, a najveći značaj od svih pripada ulaganju tvrtke ČEZ u elektranu Gacko. Sporazum o implementaciji za projekt izgradnje nove termoelektrane Gacko II, modernizaciju postojeće elektrane Gacko I i proširenje eksploatacije uglja u obližnjem rudniku potpisan je u svibnju 2007. Ovo ulaganje trebalo bi biti u visini od približno 1,4 milijarde eura i to je najveće pojedinačno ulaganje češke tvrtke u inozemstvu; istovremeno se radi o do sada najvećem ulaganju u BiH.

reme Slovačke za učlanjivanje.

Positivan zaokret u češko-slovačkim odnosima uslijedio je nakon izbora 1998. Nova vlada u Češkoj Republici i vlada Mikuláša Dzurinde je stavljala veliki naglasak na dobre češko-slovačke odnose. Bilateralni odnosi i rješavanje uzajamnih sporova su postali susretljiviji i konstruktivniji, riješena su brojna osjetljiva pitanja, uključujući podjelu imovine bivše federacije. Počelo se govoriti o odnosima izvan standarda. U uzajamnim odnosima naglašavana je ljudska i građanska dimenzija, potreba pojednostavljenja kontakata građana objiju država, povećan je istovremeno interes za razvoj gospodarske suradnje. Značajno se proširila ugovorna baza, prekogranična suradnja je dobivala sve veći intenzitet. Ulaskom Češke i Slovačke u EU češko-slovački odnosi su dobili sasvim novu dimenziju. Članstvo u EU-u nudi za obje zemlje izvanrednu mogućnost da iskoriste svoje dosadašnje izuzetne veze zasnovane na povijesnoj, kulturnoj i jezičnoj bliskosti za provođenje zajedničkih interesa u široj europskoj mjeri.

Udaljili ste se jedni od drugih, ali ste se ipak ponovno našli. Koliko je pomogao EU kao zajednički cilj?

EU je svakako doprinijela daljem poboljšanju naših uzajamnih odnosa, ali nije bila glavni uzročnik. Volja mora postojati s obje strane i Česi i Slovaci su brzo našli put jedni do drugih. Nemamo iza sebe rat, zato je malo teže usporediti naš slučaj s vašom situacijom. Ali iz toga kako su se naša dva naroda od sebe polovinom devedesetih godina udaljila i nakon toga su našla put do sebe, mogla bi se izvući određena paralela. Vjerujem da će razvoj češko-slovačkih odnosa koji je prema meni završio "happyendom" biti inspiracija za zemlje bivše Jugoslavije. Želim vam na tom putu mnogo sreće i obećavam pomoć i ruku ne samo u ime Češke Republike već i kao budući predsjednik Europskog vijeća.

strani.

Ne kažem da nije potrebno aktivirati dijalog u EU-u o pitanju budućnosti OHR, integraciji i cjelokupnom razvoju Jugoistočne Europe. EU sada posvećuje veliku pažnju "unutarnjim temama" kao što je zajednički postupak u sadašnjoj krizi finansijskih tržišta ili usvajanju energetske – klimatskog paketa mjera. Kriza u Gruziji i ruska vanjska politika su također izazvali val interesiranja za Istočnu Europu. Zato može postojati dojam da su se proširenje i integracija zemalja Zapadnog Balkana povukli u pozadinu. Ne znam hoćemo li uspjeti naći novo "rješenje" međutim sigurno želimo da se o BiH govori mnogo više. Već dugo govorim da je budućnost svih zemalja zapadnog Balkana spojena s europskom integracijom i ozbiljno želim da se i iz EU ovo mišljenje čuje odlučno, pojedinačno i uvjerljivo.

U Bruxellesu se razmišlja o tranziciji EUFOR-a od vojne organizacije u civilnu misiju EU-a, a odavno se govori o ukidanju OHR-a i formiranju Ureda specijalnog predstavnika (EUSR). Na koji način će EU biti nazočna u BiH?

Pitanje oblika i mandata nazočnosti međunarodne zajednice u BiH je veoma složeno, to, ali ne znači da ćemo ga izbjegavati. Suprotno tome, Češka Republika ovom pitanju pristupa veoma pažljivo i odgovorno, također u pogledu našeg nadolazećeg predsjedavanja Vijećem EU-a. Nedavno sam o ovom pitanju razgovarao s vašim ministrom vanjskih poslova Svenom Alkalajem i s Visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, znači ovo pitanje stvarno pažljivo pratim. Dalje, Češka Republika će za

vrijeme predsjedavanja biti članica Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira koja odlučuje o mogućnostima budućeg djelovanja Ureda visokog predstavnika (OHR). Znači, imamo jedinstvenu mogućnost vrlo aktivno se uključiti u ovaj dijalog. Smatram da je najvažnije postići jaku jedinstvenu poziciju EU. Traženje podudarnosti bit će kao i uvijek složeno, međutim vjerujem, da će biti i uspješno.

Do sada ni jedan od premijera ili predsjednika zemalja koje su predsjedavale EU-om nije posjetio BiH. Planirate li možda posjetiti BiH kako bi i na taj način dali jasnu poruku da i naša zemlja pripada Europi?

Priznajem da u BiH još nikada nisam bio i vrlo rado bih je u budućnosti posjetio. Obveze koje su vezane za predsjedavanje Vijećem EU su naravno vremenski veoma zahtjevne, međutim nadam se da će mi poći za rukom da u ovaj posjet odem. To bi bio istovremeno i važan signal za naše europske partnere da EU ne smije zaboravljati BiH.

Češka i Slovačka su se razile u „plišanoj revoluciji“. Sada su opet zajedno u EU. Bivša Jugoslavija se razdvojila ratovima, ali sve zemlje će se također naći u Europskoj uniji. Možete li, iako je to teško, povući neke paralele?

Karakter češko-slovačkih odnosa u razdoblju od 1993. do 1998. nosio je karakteristiku jakog, prije svega slovačkog nacionalizma, u manjoj mjeri i antagonizma prema Češkoj Republici. Nestandardnost postupaka Vladimíra Mečiaru i nedemokratski njegovih metoda negativno su se odražavale ne samo u politici unutar Slovačke već i u vanjskoj politici i u razini češko-slovačkih odnosa. Ove činjenice zajedno s nedostatkom predusretljivosti slovačkih predstavnika da se podrede postojećim kriterijima za ulazak u EU su za razdoblje od nekoliko godina zakočile prip-

Pažljivo pratim pitanje OHR-a

Pitanje oblika i mandata nazočnosti međunarodne zajednice u BiH je veoma složeno, to, ali ne znači da ćemo ga izbjegavati. Suprotno tome, Češka Republika ovom pitanju pristupa veoma pažljivo i odgovorno, također u pogledu našeg nadolazećeg predsjedavanja Vijećem EU-a. Nedavno sam o ovom pitanju razgovarao s vašim ministrom vanjskih poslova Svenom Alkalajem i s Visokim predstavnikom Miroslavom Lajčakom, znači ovo pitanje stvarno pažljivo pratim.

Dalje, Češka Republika će za vrijeme predsjedavanja biti članica Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira koja odlučuje o mogućnostima budućeg djelovanja Ureda visokog predstavnika (OHR).

Znači, imamo jedinstvenu mogućnost vrlo aktivno se uključiti u ovaj dijalog. Smatram da je najvažnije postići jaku jedinstvenu poziciju EU. Traženje podudarnosti bit će kao i uvijek složeno, međutim vjerujem da će biti i uspješno.

